

Toimintamalli: Tekoälyllä tehoa vastuullisuuteen; generatiivisen tekoälyn hyödyntäminen vastuullisuusraportoinnin kontekstissa

Kuvaus toimintamallin kehitysprosessista

Hankkeen aikana järjestettiin kaksi tekoälytyöpajaa 24.3.2026 ja 26.3.2026. Työpajojen tavoitteena oli tutustuttaa pk-yrityksiä generatiivisen tekoälyn mahdollisuuksiin vastuullisuusraportointiin liittyvän tiedon käsittelyssä, tekstien luonnostelussa ja sisällön ideoinnissa.

24.3.2026 järjestettyyn työpajaan osallistui kuusi henkilöä. Osallistujista viisi edusti yrityksiä, joista neljä oli teollisuusyrityksiä ja yksi muun toimialan yritys. Yhden osallistujan taustatietoa ei ollut saatavilla.

26.3.2026 järjestettyyn työpajaan osallistui neljä henkilöä, joista kolme edusti teollisuusyrityksiä ja yksi yrityskehittäjää.

Toimintamalli kehittyi käytännönläheiseksi kokonaisuudeksi, jossa vastuullisuusraportointi toimi generatiivisen tekoälyn käytännön sovelluskontekstina. Työpajojen pääpaino oli generatiivisen tekoälyn toimintaperiaatteissa, mahdollisuuksissa, rajoitteissa, riskeissä, tietosuojassa ja käytännön harjoituksissa.

Toimintamallin tavoitteet

Toimintamallin tavoitteena oli parantaa yritysten ja sidosryhmien ymmärrystä generatiivisesta tekoälystä ja sen käytännön hyödyntämisestä vastuullisuusraportoinnin kontekstissa.

Tavoitteena oli lisätä ymmärrystä erityisesti:

- generatiivisen tekoälyn ja suurten kielimallien toimintaperiaatteista

- millaisissa tilanteissa generatiivinen tekoäly voi tarjota eniten hyötyä
- millaisissa tilanteissa generatiivisen tekoälyn hyöty voi olla rajallisempaa
- millaisia riskejä tekoälyn käyttöön voi liittyä
- tietosuojasta ja luottamuksellisen tiedon käsittelyyn liittyvistä näkökohdista
- kehotteiden (promptien) laatimisen perusperiaatteista
- tekoälyn hyödyntämisestä vastuullisuusraportointiin liittyvien tekstien ideoinnissa ja luonnostelussa

Tavoitteena ei ollut käsitellä vastuullisuusraportoinnin teoriaa tai raportointivaatimuksia yksityiskohtaisesti, vaan käyttää vastuullisuusraportointia käytännön sovelluskontekstina generatiivisen tekoälyn harjoittelulle.

Toteutus

Työpajat toteutettiin asiantuntijavetoisina työpajoina, joissa yhdistyivät alustukset, käytännön esimerkit, keskustelu ja osallistujien oma työskentely.

Työpajoissa käsiteltiin:

- generatiivisen tekoälyn toimintaperiaatteita
- tekoälyn mahdollisuuksia ja rajoitteita erilaisissa tilanteissa
- tekoälyn hyödyntämistä vastuullisuusraportoinnin kontekstissa
- tekoälyn riskejä ja tietosuoja
- kehotteiden (promptien) laatimisen perusperiaatteita
- tekoälyn tuottaman sisällön arviointia
- vastuullisuusraportointiin liittyviä esimerkkitehtäviä

Toteutustapa: työpaja

Kesto: 1,5 tuntia / työpaja

Ensisijainen kohderyhmä: pk-yritykset, erityisesti teollisuusyritykset sekä yrityskehittäjät

Osallistujamäärä: yhteensä 10 osallistujaa

- 24.3.2026: 6 osallistujaa, joista 5 yrityksistä. Yritysedustajista 4 oli teollisuusyrityksistä ja 1 muusta yrityksestä. Lisäksi mukana oli 1 osallistuja, jonka taustaa ei tiedetä.
- 26.3.2026: 4 osallistujaa, joista 3 teollisuusyrityksestä ja 1 yrityskehittäjä.

Keskeiset teemat ja sisällöt

Keskeisiä teemoja olivat:

- generatiivisen tekoälyn perusteet
- suurten kielimallien toimintaperiaatteet
- tekoälyn mahdollisuudet ja rajoitteet
- millaisissa tilanteissa generatiivinen tekoäly voi tarjota eniten hyötyä
- millaisissa tilanteissa generatiivisen tekoälyn hyöty voi olla rajallisempaa
- tekoälyn riskit, virheet ja hallusinointi
- tietosuoja ja luottamuksellisen tiedon käsittely
- kehoitteiden (promptien) laatimisen perusperiaatteet
- tekoälyn tuottaman sisällön arviointi
- tekoälyn hyödyntäminen vastuullisuusraportointiin liittyvien tekstien ideoinnissa ja luonnostelussa

Vastuullisuusraportointi toimi työpajoissa ensisijaisesti käytännön esimerkkikontekstina. Varsinaista vastuullisuusraportoinnin teoriaa tai raportointivaatimusten yksityiskohtaista läpikäyntiä ei työpajoissa tehty.

Käytetyt menetelmät

Työpajoissa käytettiin:

- asiantuntija-alustuksia
- käytännön esimerkkejä
- pienryhmätyöskentelyä
- yhteistä keskustelua
- yleisesti käytössä olevia generatiivisia tekoälyjä ja suuria kielimalleja
- harjoitustehtäviä

Euroopan unionin
osarahoittama

- mallipohjia ja esimerkkikehotteita

Asiantuntijoiden rooli

Asiantuntijat vastasivat sisällön suunnittelusta, alustuksista, esimerkkien esittelystä sekä osallistujien ohjaamisesta harjoituksissa.

Asiantuntijoiden roolina oli erityisesti auttaa osallistujia ymmärtämään generatiivisen tekoälyn mahdollisuuksia, rajoitteita, riskejä ja soveltuvuutta erilaisiin tilanteisiin. Lisäksi asiantuntijat ohjasivat osallistujia arvioimaan tekoälyn tuottamia vastauksia kriittisesti.

Yritysten rooli

Yritykset osallistuivat keskusteluihin, harjoituksiin ja tekoälyn tuottamien vastausten arviointiin.

Työpajojen aikana syntyi harjoitusluonteisia luonnoksia vastuullisuusraportointiin liittyvistä teksteistä ja kehoitteista.

Työpajat mahdollistivat myös kokemusten vaihtamisen osallistujien välillä sekä vertaisoppimisen erityisesti tekoälyn käytön alkuvaiheessa olevien yritysten kesken.

Miten ja miksi toimintaa kehitettiin toistojen myötä?

Sisältöjä kehitettiin käytännönläheisiksi ja helposti sovellettaviksi. Tavoitteena oli tehdä generatiivisen tekoälyn hyödyntämisestä lähestyttävää myös osallistujille, joilla ei ollut aiempaa kokemusta tekoälytyökaluista.

Toimintaa kehitettiin painottamalla konkreettisia esimerkkejä, harjoituksia, tekoälyn vastausten arviointia sekä tekoälyn käyttöön liittyviä riskejä ja tietosuojaa pelkän teknisen esittelyn / luennoimisen sijaan.

Vaikutukset pk-yrityksiin

Työpajat lisäsivät osallistujien ymmärrystä generatiivisen tekoälyn käytöstä työelämässä ja erityisesti vastuullisuustietoon liittyvässä tekstityössä.

Osallistujat ymmärtävät työpajojen jälkeen paremmin:

- miten suuret kielimallit toimivat yleisellä tasolla
- millaisissa tilanteissa generatiivinen tekoäly voi tarjota eniten hyötyä
- millaisissa tilanteissa generatiivisen tekoälyn hyöty voi olla rajallisempaa
- millaisia riskejä tekoälyn käyttöön voi liittyä
- miksi tekoälyn tuottamat vastaukset pitää tarkistaa
- oman organisaation tietosuoja- ja tietoturvaohjeistuksen merkityksen tekoälytyökaluja käytettäessä
- kehoitteiden (promptien) laatimisen perusperiaatteita
- miten tekoälyä voi käyttää tekstien ideointiin ja luonnosteluun vastuullisuusraportoinnin kontekstissa

Osallistujien lähtötilanne vaihteli. Työpajojen sisältö oli rakennettu niin, että se soveltui myös osallistujille, joilla oli vain vähän aiempaa kokemusta generatiivisen tekoälyn käytöstä.

Tietoa siitä, onko osallistujayrityksissä ryhdytty työpajojen jälkeen varsinaiseen vastuullisuusraportointiin tai vastuullisuustyön jatkotoimiin, ei ole käytettävissä. Työpajat paransivat osallistujien valmiuksia tunnistaa generatiivisen tekoälyn mahdollisuuksia ja rajoitteita sekä arvioida tekoälyn tuottamaa sisältöä kriittisesti.

Lyhyen aikavälin vaikutukset

Lyhyellä aikavälillä työpajat lisäsivät osallistujien tietoisuutta generatiivisen tekoälyn hyödyntämisestä ja antoivat käytännön valmiuksia kokeilla tekoälyä omassa työssä.

Mahdolliset pidemmän aikavälin vaikutukset

Pidemmällä aikavälillä toimintamalli voi tukea pk-yritysten valmiuksia hyödyntää generatiivista tekoälyä tiedon käsittelyssä, tekstien luonnostelussa ja vastuullisuuteen liittyviin tietopyyntöihin vastaamisessa.

Toimintamallin vahvuudet ja opit

Toimintamallin vahvuutena oli käytännönläheisyys ja matala osallistumiskynnys.

Tekoälyä tarkasteltiin konkreettisten esimerkkien kautta eikä teknologiana itsessään.

Toimintamalli soveltuu erityisesti yrityksille, jotka ovat generatiivisen tekoälyn hyödyntämisen alkuvaiheessa ja haluavat ymmärtää sen mahdollisuuksia vastuullisuusraportoinnin kontekstissa.

Malli ei yksin riitä yrityskohtaisen vastuullisuusraportin laatimiseen eikä korvaa vastuullisuusraportoinnin asiantuntijaosaamista, laskentaa, raportointivaatimusten tulkintaa tai raportoinnin varmentamista.

Millaisille yrityksille toimintamalli sopii parhaiten?

Toimintamalli soveltuu erityisesti:

- pk-yrityksille
- teollisuusyrityksille
- generatiivisen tekoälyn käytön alkuvaiheessa oleville yrityksille
- yrityksille, jotka haluavat ymmärtää tekoälyn mahdollisuuksia ja riskejä
- yrityksille, jotka haluavat hyödyntää tekoälyä vastuullisuustiedon jäsentämisessä ja tekstien luonnostelussa

Miten toimintamalli vastaa rahoituksen tavoitteisiin?

Toimintamalli tukee pk-yritysten kokonaiskestävyyttä välillisesti vahvistamalla yritysten kykyä hyödyntää generatiivista tekoälyä vastuullisuustiedon käsittelyssä ja raportointiin liittyvässä tekstityössä.

Toimintamalli:

- madaltaa kynnystä hyödyntää digitaalisia työkaluja yritystoiminnassa

- vahvistaa pk-yritysten valmiuksia käsitellä vastuullisuuteen liittyvää tietoa
- tukee vastuullisuusraportointiin liittyvien tekstien ja sisältöjen luonnostelua
- voi parantaa yritysten valmiuksia vastata arvoketjujen vastuullisuuteen liittyviin tietopyyntöihin
- tukee yritysten osaamisen uudistumista
- lisää yhteistyötä yritysten, yrityskehittäjien ja korkeakoulun välillä

Toimintamallin hyödynnettävyys

Toimintamalli on toistettavissa ja laajennettavissa eri toimialoille ja alueille.

Käyttöönotto toisessa hankkeessa tai alueella edellyttää:

- perustietoa generatiivisesta tekoälystä ja suurista kielimalleista
- ymmärrystä tekoälyn riskeistä, tietosuojasta ja rajoitteista
- vastuullisuusraportointiin liittyviä käytännön esimerkkejä
- harjoitustehtäviä ja esimerkkikehotteita
- ohjeistusta tekoälyn tuottaman tiedon tarkistamiseen

Toimintamalli voidaan integroida osaksi yrityskehityspalveluja, digivalmennuksia, vastuullisuusvalmennuksia tai pk-yritysten neuvontaa.

Vastuullisuusraportoinnilla vahvaan ja kestävään kasvuun Keski-Suomessa (VAHVA) -hanke on toteutettu Euroopan unionin osarahoituksella 2024–2026.